

SSP-handledning mod digitale krænkelse

Om denne SSP-handlevejledning mod digitale krænkelser

SSP-handlevejledningen mod digitale krænkelser er udarbejdet som en guide og støtte til fagprofessionelle i Københavns Kommunes i håndteringen af digitale krænkelser. SSP-handlevejledningen har til hensigt at sikre det gode børne- og ungdomsliv for 10-17-årige børn og unge i København.

Handlevejledningen er primært målrettet fagprofessionelle ansat i Børne- og Ungdomsforvaltningen, mere specifikt ansatte på københavnske folkeskoler og fritidscentre. På den måde klædes skoler og fritidscentre på til at forebygge og handle på digitale krænkelser.

Formålet med handlevejledningen er, at den skal mindske tvivl og usikkerhed i håndteringen af digitale krænkelser – også selvom krænkelserne er sket uden onde hensigter. Handlevejledningen skal give fagprofessionelle rammerne til at reflektere og, i den enkelte situation, pladsen til at tage sig af de unge, der har været involveret i og berørt af krænkelserne. Endelig skal handlevejledningen understøtte samme håndtering af digitale krænkelser på tværs af københavnske bydele.

Baggrunden for at udarbejde handlevejledningen er et stadig større fokus på, at unges liv og trivsel ikke kan opdeles i det, der sker på nettet, og det, der sker i det fysiske rum fx skolen, fritidscenteret, familien eller i fritiden. Den digitale arena er blot én af de mange arenaer, som unge bevæger sig i, men arenaerne påvirker indbyrdes hinanden.

Det er derfor vigtigt, at man som fagperson engagerer sig i, hvad der sker i de unges liv. Det er også vigtigt at have for øje, at digitale krænkelser kan have samme konsekvenser som krænkelser i det fysiske rum.

Handlevejledningen er opdelt i to primære dele; en del målrettet det forebyggende arbejde i skoler og fritidscentre. Derudover indeholder handlevejledningen en udførlig guide til, hvilke skridt man med fordel kan tage i håndteringen af digitale krænkelser på ens arbejdssted .

Handlevejledningen er udarbejdet af SSP Sekretariatet i tæt samarbejde med repræsentanter fra Børne- og Ungdomsforvaltningen, Socialforvaltningen og Københavns Politis Forebyggelsesafdeling. Handlevejledningen er kvalificeret af Red Barnets SletDet Rådgivning. Endelig er handlevejledningen stærkt inspireret af Jammerbugt Kommunes handleplan mod digitale krænkelser og relevante undersøgelser og lignende på området.

Indholdsfortegnelse

Typer af digitale krænkelse

- [Digital mobning](#)
- [Uønsket seksualisering](#)
- [Grooming](#)
- [Sextortion](#)
- [Trusler & Afpresning](#)
- [Ulovlig billeddeling](#)

Forebyggende tiltag – før en digital krænkelse finder sted

- [Antimobbestrategi](#)
- [Digital kontaktperson/vidensperson](#)
- [Din rolle som SSP-repræsentant](#)
- [Oplæg om centrale temaer](#)
- [Relevant undervisningsmateriale](#)

Guide til håndtering af digitale krænkelse

[Sådan kan du bruge SSP-samarbejdet](#)

[Fordeling af ansvarsområder](#)

[Overblik over de nødvendige skridt i håndteringen:](#)

- [Vurder](#)
- [Dokumenter](#)
- [Stop](#)
- [Anmeld](#)
- [Behandl](#)

[Opsummering af guide \(actioncard\)](#)

Hvis du vil vide mere

- [Fakta om digitale krænkelse](#)
- [Gode råd til forældre](#)
- [Råd og vejledning](#)
- [Hvis du vil læse mere](#)

Typer af digitale krænkelse

Typer af digitale krænkelser

Digitale krænkelser er i denne handlevejledning samlebetegnelsen for de forskellige typer af krænkelser, som unge kan blive udsat for på nettet. Nedenfor finder du en uddybende forklaring på nogle af de forskellige typer digitale krænkelser, der findes.

Digital mobning

Mobning er vigtigt at tage alvorligt, fordi det kan have stor betydning for den unges trivsel - uanset om det er ulovligt i henhold til straffeloven.

Digital mobning indebærer, at en ung fx holdes udenfor, drilles eller nedgøres online. Digital mobning sker både gennem hånlige beskeder, sladder, øgenavne mv. som i den fysiske verden, men det finder også sted i det skjulte fx ved at blive udelukket fra klassens Snapchat-gruppe. Det særlige ved digital mobning er ligeledes at det kan finde sted døgnet rundt.

Mobning med seksuelt materiale kan fx være, hvis en person bliver forfulgt af eller udelukket fra en gruppe eller et fællesskab ved brug af seksuelt materiale, der ydmyger, diskriminerer eller gør den unge ked af det. Det kan også være via rygtedannelser af seksuel karakter.

Uønsket seksualisering

Uønsket seksualisering er, hvis en person modtager uønskede seksuelle opfordringer, kommentarer eller uønsket seksuelt materiale. Det kan eksempelvis handle om at sende et billede eller en video med seksualiseret indhold til en anden person, som føler, at det er grænseoverskridende. Det betyder også, at det fx er ulovligt at eksponere andre for voldeligt eller krænkende indhold (fx at sende et såkaldt 'dickpic' eller porno), hvis modtageren ikke har samtykket til at ville modtage dette.

Straffelovens §232 handler om at krænke andres blufærdighed. Det betyder, at du bl.a. kan blive straffet, hvis du sender intime billeder eller film til andre uden, at de har bedt om det. Det er ligegyldigt, om man selv har taget billedet eller fundet det på nettet.

Grooming

Begrebet bruges både i Danmark og internationalt som betegnelsen for tilfælde, hvor en voksen person systematisk eller ved manipulation udnytter sin alders- og erfaringsmæssige overlegenhed til at opbygge en relation til en mindreårig på internettet. Formålet med at opbygge relationen kan fx være at lokke den mindreårige til at sende nøgenbilleder af sig selv, begå seksuelle overgreb eller indgå i seksuelle relationer i det hele taget.

§231 i Straffeloven uddyber, at det er ulovligt systematisk eller ved manipulation at opbygge en relation til en person under 18 år med henblik på at begå en seksualforbrydelse - uanset om groomingen har fundet sted digitalt eller fysisk.

Sextortion

Sextortion er sammensat af ordene 'sex' og det engelske ord for afpresning 'extortion'. Det omhandler tilfælde, hvor en person bruger offerets intime eller seksuelle billeder eller videoer til afpresning.

Det kan fx være, hvis en person afpresser en mindreårig til at optræde nøgen og/eller udføre seksuelle handlinger på sig selv. Det kan også betegnes som sextortion, selvom der ikke er direkte fysisk berøring. Det afgørende er at målet er at true den unge med, at billederne eller videoerne offentliggøres, hvis ikke den unge betaler penge eller gør, hvad afpresseren forlanger fx at optage og sende mere grænseoverskridende materiale.

Oftentimes vil piger blive afpresset til at sende flere intime billeder, mens drenge i højere grad bliver afpresset til at betale penge. Uanset om truslerne foregår i en telefonsamtale, over webcam, på en SMS eller en chat, kan det være strafbart på lige fod med voldtægt.

Ifølge §225 i Straffeloven kan man straffes, hvis man får andre til at udføre seksuelle handlinger på dem selv, fx hvis man truer med at dele deres nøgenbilleder, hvis de ikke onanerer foran dig.

Trusler – Afpresning

Det er blevet mere almindeligt blandt børn og unge – både mundtligt og skriftligt – at skrive ting som "Jeg smadrer dig" eller "Jeg slår dig ihjel". Derfor kan det være svært at skelne, hvornår der er tale om en reel trussel – især hvis det foregår online, hvor ansigtsudtryk og andet er fraværende. Men at true nogen (på livet) kan efter politiet og domstolens konkrete vurdering være en strafbar handling.

Ifølge §266 i Straffeloven er det strafbart at true andre på livet fx ved at true andre med at slå dem ihjel eller voldtage dem. Det er ligegyldigt, om det bliver sagt direkte eller skrevet, fx i en besked. Man må heller ikke skrive til andre på sociale medier som Snapchat eller Instagram om at ville slå en anden ihjel. Det er også ligegyldigt, om man havde tænkt sig at gøre det.

Digitalt Ansvar er et videnscenter, som bekæmper digitale krænkelser og digital vold. De har lavet en ordbog over nogle af de betegnelser, som anvendes i forbindelse med digitale krænkelser. Du finder ordbogen [her](#). Derudover har Københavns Politi udarbejdet en samlet oversigt, der uddyber relevant lovgivning, med dertilhørende strafferamme, vedrørende digitale krænkelser. Print eventuelt oversigten ud og hæng den op på lærerværelset eller i personaleværelset, så dine kollegaer er opmærksomme på forskellige lovovertrædelser. Oversigten finder du [her](#).

Ulovlig billeddeling

Ulovlig billeddeling er, når en persons intime billeder og/eller videoer bliver delt eller taget uden personens samtykke. Hvis nogen har delt et billede på sociale medier uden at spørge, har man ret til at få det fjernet, hvis man beder om det. I loven skelner man i den forbindelse mellem seksuelle og ikke-seksuelle nøgenbilleder*.

Ikke-seksuelle nøgenbilleder

- Ikke-seksuelle nøgenbilleder er billeder eller film af en eller flere personer, som ikke gør noget tydeligt seksuelt, og hvor der ikke er fokus på personernes kønsorganer. Eksempelvis et nøgent barn, som leger i haven eller bader på stranden uden tøj på.
- Hvis man videresender sådan et billede eller en film til en anden person uden at have fået lov af den/dem, der er på billedet, kan man blive straffet for krænkelse af privatlivet, hvis det bliver meldt til politiet, fordi man ikke må udstille andre mennesker i pinlige og/eller private situationer.
- Hvis billedet bliver offentliggjort og dermed tilgængeligt for mange personer, fx i en større gruppe eller på en hjemmeside, er det en mere alvorlig krænkelse af privatlivet.

Seksuelle nøgenbilleder

- Seksuelle nøgenbilleder er billeder eller film af en eller flere personer, som gør noget tydeligt seksuelt, eller hvor der er fokus på kønsorganerne.
- Billeder af en sådan karakter - hvis det indeholder personer, som er under 18 år - betragtes som ulovlige billeder. Det er i udgangspunktet ulovligt at opbevare og sende denne slags billeder til andre.
- Hvis man offentliggør materialet, det vil sige gør materialet tilgængeligt for flere, vil det være en grovere overtrædelse af straffeloven end at videresende materialet til en enkelt eller få.

Undtagelser, hvor det *ikke* er ulovligt, er fx:

- Et kærestepar, hvor begge er over 15 år, som begge har givet samtykke til at modtage og opbevare billederne. Det er under alle omstændigheder aldrig lovligt at sende denne type materiale til en tredje part.
- Hvis kæresteforholdet slutter, gælder aftalen mellem de to personer ikke længere, og det er derfor ulovligt at opbevare nøgenbillederne. Det betyder, at kæresteparret ifølge loven skal slette billederne, hvis de slår op.

§226 og §235 i Straffeloven handler om, at man kan straffes ved at dele seksuelle billeder eller film af unge under 18 år. Det betyder, at det kan være strafbart at optage, dele eller opbevare billeder/videoer af seksuel karakter, hvis personen, som fremgår af materialet, er under 18 år - uanset om personen har givet samtykke eller ej.

§264d i Straffeloven handler om at beskytte andres privatliv. Det er ulovligt at videredele andres private billeder og videoer, fx nøgenbilleder, seksuelle videoer eller voldsvideoer. Det er også ulovligt at dele materiale, som er manipuleret eller redigeret, så det fremstår seksuelt (kaldes også 'deepfakes'), eller på anden måde dele andet krænkende materiale.

* 1. juli 2023 trådte lovændringer i kraft, som betyder at 'pornografisk' er fjernet i Straffeloven alle de steder, hvor det står i relation til børn. I stedet står der nu 'seksuelt'. Dette fordi 'porno' ikke har noget med seksuelle overgreb på børn og unge at gøre. Det betyder også, at betegnelsen 'børneporno' ikke bør anvendes. I stedet kan man bruge 'overgrebsmateriale' eller 'materiale der viser overgreb på børn'.

Forebyggende tiltag

- før en digital krænkelse finder sted

Forebyggende tiltag- før det går galt...

Der er flere ting, som dit fritidscenter eller din skole kan gøre for at forebygge, at en digital krænkelse finder sted. Nedenfor finder du forskellige forebyggende tiltag, som du i samarbejde med ledelsen og dine kolleger kan igangsætte.

Antimobbestrategi

Alle folkeskoler i Københavns Kommune har en fælles antimobbestrategi. Alligevel er det en god idé at sørge for, at I har jeres egen strategi for at forebygge mobning. Hvis I allerede har én, kan du sørge for, at jeres antimobbestrategi bliver revurderet, således at den indeholder en specifik beskrivelse af håndteringen af digital mobning. Det er vigtigt at skelne mellem digital mobning og mobning i det fysiske rum og udarbejde en separat digital strategi for, hvordan I forebygger, opsporer og håndterer digital mobning og krænkelser. I kan med fordel inkludere denne SSP-handlevejledning mod digitale krænkelser i jeres strategi. Hvis I ikke har en antimobbestrategi i forvejen, kan I med fordel finde inspiration til udarbejdelsen [her](#).

Digital kontaktperson og/eller vidensperson

I kan med fordel have en kontaktperson på skolen eller i fritidscentret, som de unge kan henvende sig til, hvis de fortryder at have delt materiale eller på anden måde har bidraget til krænkende hændelser. Derudover kan samme kontaktperson snakke om hændelsen og det videre forløb med de unge, som har været udsat for en krænkelse. I kan med fordel udpege samme person til at være skolens ekspert i digitale krænkelser, som kan fungere som sparringspartner for ledelsen og kolleger og bidrage til at ny viden om digitale krænkelser bliver udbredt.

Som SSP-repræsentant for en folkeskole kan du:

- Udbrede kendskabet til denne SSP-handlevejledning på din folkeskole.
- Udbrede relevant undervisningsmateriale, som kan integreres i undervisningen, til dine kolleger. Du finder relevant undervisningsmateriale [her](#).
- Informere eleverne om, hvem de kan gå til ved krænkelsesproblematikker.
- Sikre at der etableres en positiv kultur blandt de unge, når det kommer til at anmelde digitale krænkelser og andre kriminelle forhold.
- Informere eleverne om, hvordan en anmeldelse bliver behandlet, og hvad der efterfølgende sker.
- Overveje om din skole kunne have gavn af oplæg fra en ekstern aktør med ekspertise inden for digitale krænkelser, fx i forbindelse med emneuger.

Som SSP-repræsentant for et fritidscenter kan du:

- Udbrede kendskabet til denne SSP-handlevejledning i dit fritidscenter.
- Overveje, om dit fritidscenter kunne have gavn af en ekstern aktør med ekspertise inden for digitale krænkelser.
- Informere de unge om, hvem de kan gå til ved krænkelsesproblematikker.
- Sikre at der etableres en positiv kultur blandt de unge, når det kommer til at anmelde digitale krænkelser og andre kriminelle forhold.
- Bidrage til at de unge ved, hvordan en anmeldelse bliver behandlet, og hvad der efterfølgende sker.

Forebyggende tiltag- før det går galt...

Oplæg om centrale temaer

For at forebygge digitale krænkelser og mobning anbefales det, at man igennem undervisningen og/eller i dialog med de unge, fx i fritidscentret, adresserer temaer som samtykke, køn og krop, diskrimination og rettigheder, sociale digitale handlekompetencer, fællesskaber og mobning, hvilket alle er centrale temaer, som kan styrke forebyggelsen af digitale krænkelser.

På Åben Skole kan du finde nogle gode bud på eksterne oplæg omkring forskellige temaer – også omkring digital adfærd og dannelse. Det er både muligt at finde tilbud, som er gratis, nogle som er finansieret af Københavns Kommune og andre tilbud, som koster noget. Find tilbuddene under [Søg tilbud] og vælg fx temaet [Digital]. Find mulighederne [her](#).

Relevant undervisningsmateriale

Der er udviklet en hel del undervisningsmateriale omhandlende børn og unges online adfærd målrettet forskellige klassetrin, som du med fordel kan inddrage i klasseundervisningen. Hvis du arbejder i et fritidscenter, kan du alligevel tjekke materialet ud, eftersom noget af materialet sagtens kan anvendes i klub-regi.

Hos Red Barnet finder du fx undervisningsmateriale og -lektioner til alle klassetrin, der bl.a. dækker digitale krænkelser og mobning, og som fx giver tips til at lave en fælles antimobbestrategi og andre trivselsfremmende indsatser til bekæmpelse af mobning i skolen, fritidscentret, på nettet mv.

Materialet styrker børn og unges digitale dømmekraft og giver inspiration til, hvordan du som fagperson inddrager og involverer børn og unge i samtaler om potentielt vanskelige og sårbare emner på en tryk og respektfuld måde.

TrykFonden og Politi/SSP, Den sikre side (indskoling og udskoling)

Undervisningsmaterialet "Den sikre side" er målrettet ind- og udskoling. Materialet til indskoling består af film og øvelser, hvor børnene trænes i at forstå nettets muligheder og udfordringer, og hvordan man passer på sig selv og hinanden. Den Sikre Side til 7. klasse berører gennem quiz og film emnerne passwords, billeddeling og personer, du møder på nettet (*grooming*). Materialet tilgås på forsta.dk med uni-login. Du finder materialet til indskoling [her](#) og materialet til udskoling [her](#).

Find blandt andet mere undervisningsmateriale her:

- [Red Barnets skoleside, Sikker på nettet](#)
- [Sex og Samfunds undervisningsportal, Sex & Samfund, Destination Trivsel](#)

Guide til håndtering af digitale krænkelse

Forebyggende tiltag- før det går galt...

Sådan kan du bruge SSP-samarbejdet

I dit lokale SSP-samarbejde kan du søge råd og vejledning, hvis du er i tvivl om, hvordan du skal håndtere en sag om digitale krænkelser.

Brug SSP-lokaludvalgsmøderne

SSP-lokaludvalgsmøderne, som holdes én gang månedligt, kan med fordel bruges til:

- At præsentere og drøfte generelle digitale udfordringer fra dit arbejdssted fx en årgangs uhensigtsmæssige brug af sociale medier. Du kan nævne dit punkt under dagsordenspunktet: "Status fra Området".
- At sparre med dine SSP-kolleger om igangsættelse af en forebyggende indsats på dit arbejdssted og eventuel inddragelse af relevante samarbejdspartnere.
- I fællesskab at samle op på indsatser og bruge denne opsamling til løbende kvalificering af indsatsen vedrørende digitale krænkelser blandt unge (grupper) i jeres lokalområde.
- Du kan også altid kontakte den SSP-stabsansvarlige for dit område. Find kontaktoplysninger [her](#).

Brug dit SSP-netværk

Mellem SSP-lokaludvalgsmøderne kan du altid sparre med dit SSP-netværk.

- Du kan fx kontakte repræsentanten i Borgercenter Børn og Unge (BBU), hvis du er i tvivl om, hvorvidt du skal sende en underretning på en hændelse.
- Det kan også være, at du har brug for sparring omkring, hvorvidt en sag skal anmeldes. Her kan du kontakte nærpoliets repræsentant eller en politifaglig forebygger fra Københavns Politi.
- Du kan også altid ringe til din SSP-stabsansvarlige, hvis der opstår en akut hændelse med digitale krænkelser, eller hvis du har behov for sparring på anden vis.
- Du finder kontaklisten til dine SSP-kolleger i Teams nederst i referatet fra det seneste SSP-lokaludvalgsmøde. Ellers kan du kontakte din SSP-stabsansvarlige, som kan formidle kontakt. Find kontaktoplysningerne [her](#).

Guide til håndtering af digitale krænkelser

Fordeling af ansvarsområder

Det er afgørende, at både de involverede unge og forældre samt dine kolleger ved, hvilken støtte de unge kan få fra dit arbejdssted såvel som fra andre aktører i kommunen, Københavns Politi eller civilsamfundsorganisationer. Målet er også, at du som fagprofessionel får den støtte i håndteringen af en digital krænkelse, som du har brug for. Derfor er det vigtigt, at du bruger ledelsen på dit arbejdssted eller kontakter din SSP-stabsansvarlig, hvis du har behov for sparring. Det anbefales, at den enkelte skole/institution drøfter, hvem der har hvilke ansvarsområder, når en digital krænkelse har fundet sted. Nedenfor kan du finde inspiration til en mulig ansvarsfordeling.

Ledelsen:

- Bør vurdere om eventuelle (ordens)regler er overtrådt og i så fald, om situationen danner grundlag for sanktionering af en eller flere unge.
- Kontakter forældrene til de implicerede (kan også være en ressourcepersons ansvar).
- Inddrager/orienterer den SSP-stabsansvarlige eller SSP Sekretariatet (kan også være en ressourceperson/SSP-repræsentantens ansvar).
- Ledelsen vurderer i hvilket omfang arbejdsstedet inddrages/informeres (afhænger af den pågældende situation og de involverede unge), samt hvordan det evt. skal foregå. Dette er både for at sikre de rette er opdateret på sagens udvikling, krænkelsens omfang og at sikre en konsensus om, hvad som er sket og skal ske.
- Vurderer om hændelsen danner grundlag for, at I, som institution, skal anmelde forholdet til politiet, underrette til Borgercenter Børn og Unge (BBU) eller dele en kriminalitetsbekymring med SSP-samarbejdet. Ved tvivlstilfælde kan dette med fordel ske efter sparring med din SSP-stabsansvarlig eller politiets lederrepræsentant i SSP-ledergruppen.
- Beslutter og håndterer jeres situation i forhold til eventuelle pressehenvendelser.

Ressourcepersoner (typisk lærer, pædagog, AKT eller lignende):

- Tager ansvar for de implicerede i forbindelse med den digitale krænkelse.
- Undersøger om den unge, der har været udsat for en krænkelse, har en god ven/veninde, som den unge kan tale med.
- Har fokus på om den unge, som har været udsat for en digital krænkelse, kan have brug for psykologhjælp eller lignende. Det er ligeledes vigtigt at have fokus på den unge, som har krænket en anden.
- Vurderer, sammen med ledelsen, om der skal konfliktmægles mellem de forskellige parter, hvis krænkelsen fx er foregået internt på en skole/fritidscenter.
- Understøtter ledelsen i udarbejdelsen af en eventuel underretning eller kvalificering af SSP-enkelt sagen og evt., at førnævnte bliver sendt afsted.
- Hvis hændelsen er sket på en skole eller har indflydelse på elevernes trivsel i klassen, kan klasselæreren/-teamet bl.a. bidrage til håndtering af, hvordan forløbet skal behandles i de involverede klasser.
- Drøfter og sparrer med ledelsen om, hvordan en lignende hændelse kan undgås i fremtiden. Se evt. afsnittet om forebyggende tiltag.

Guide til håndtering af digitale krænkelser

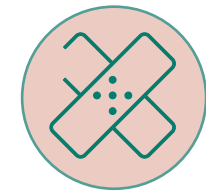
Denne guide kan anvendes i situationer, hvor du får viden om, eller en henvendelse fra en ung, som har været udsat for en digital krænkelse. Læs mere om forskellige typer af digitale krænkelser [her](#). Guiden uddyber og opsummerer de nødvendige skridt i håndteringen af en digital krænkelse. Vær opmærksom på at du i håndteringen af krænkelser kan møde ung(e), som skammer sig og har brug for at mærke tryghed, tillid og forståelse. Til sidst i afsnittet finder du de forskellige opmærksomheder opsummeret.

VURDER KRÆNKELSEN

STOP KRÆNKELSEN

BEHANDL
KRÆNKELSEN

DOKUMENTER KRÆNKELSEN

ANMELD KRÆNKELSEN

Guide til håndtering af digitale krænkelser

Vurdér krænkelsen

Når du får kendskab til en digital krænkelse, er det vigtigt at starte med at afdække hændelsesforløbet for herefter at vurdere, hvordan situationen bør håndteres og hvem, der skal inddrages.

1. Afdæk hvad der er sket:

Det er vigtigt, at håndteringen af den digitale krænkelse ikke er baseret på formodninger. Det er bl.a. vigtigt, hvis forholdet på et senere tidspunkt skal anmeldes. Derfor anbefales det, at du starter med grundigt at afdække, hvilken form for digital krænkelse, der er tale om. Læs eventuelt mere om forskellige former for digitale krænkelser [her](#). Du bør afdække, hvad der er sket, før du vurderer, hvordan situationen bør håndteres. Du bør også altid afdække, om krænkelsen stadig foregår, så den i så fald kan stoppes. Start med at tage en tillidsfuld samtale med den unge om:

- Hvad er der sket? Eksempel: *Et billede af en ung er blevet delt på sociale medier uden den unges samtykke.*
- Hvordan er det sket? Fx på hvilket socialt medie?
- Hvem og hvor mange er involveret i situationen? Eksempel: *Billedet er blevet delt mellem tre andre unge.*
- Hvor gamle er de involverede? Eksempel: *De involverede er jævnaldrende med den unge.*
- Hvor har situationen fundet sted? Eksempel: *På fritidscentret.*
- Hvornår har situationen fundet sted? Eksempel: *Torsdag d. 6/3 kl. 15:30.*
- Er hændelsen begrænset til dit arbejdssted eller involverer den unge, som kommer andre steder fra? Eksempel: *Situationen involverer unge fra to forskellige skoler.*

Henvend dig gerne med konkrete spørgsmål til den unge, som er blevet krænkede, for at forstå omstændighederne og eventuel rækkevidde, hvis der er tale om delingen af intime billeder/videoer.

2. Vurder:

Når du har afdækket, hvad der er sket, bør du tage fat i relevante kolleger og ledere på den skole eller i det fritidscenter, hvor du arbejder. Brug dine kolleger og ledere til i fællesskab at vurdere situationen, og hvorvidt det bør resultere i en anmeldelse, underretning og/eller SSP-enkelt-sag, eller om I kan håndtere situationen pædagogisk eller noget helt femte.

3. Inddrag:

Når du har afdækket og vurderet situationen med relevante kolleger og ledelsen på dit arbejdssted, bør du forholde dig til, hvem I skal inddrage i håndteringen af situationen. Hvis den unge, som har været udsat for en digital krænkelse, og er umyndig, skal du hurtigst muligt hjælpe den unge med at involvere forældrene, hvis forældrene ikke ved det i forvejen. Hvis den unge er fyldt 18 år og derfor er myndig, bør du i fællesskab med den unge tale om, hvem der kan involveres og støtte den unge. I særlige tilfælde bør du i stedet følge trinene "Dokumentér" og "Stop krænkelsen", før du inddrager forældrene.

Guide til håndtering af digitale krænkelser

Vurdér krænkelsen

Kontakt forældrene

Hvis forældrene ikke kender til situationen, bør du hurtigst muligt kontakte forældrene og orientere/involvere dem i situationen. Du kan eventuelt holde et møde med forældrene for at sikre, at de ved, hvad der er foregået, og hvordan hændelsen kan have indflydelse på deres barn – uanset om deres barn har været udsat for en krænkelse eller har krænket en anden ung. Hvis du vurderer, at det giver mening, kan den unge deltage i samtalen. Se eventuelt inspirationshæfte om den gode bekymrings samtale, som er udarbejdet af SSP København.

Når du taler med forældrene, bør du:

- Fortælle hvad I har gjort indtil nu for at støtte den unge, og hvad I vil gøre fremadrettet. Det er vigtigt for både forældre og den unge at kende til den konkrete plan for håndteringen af krænkelsen. Eksempel: Hvis den unge er udsat for *sextortion* eller *grooming*, lægges en konkret plan for, hvordan der skal reageres, når/hvis udøver henvender sig igen.
- Lave en logbog over, hvilken støtte I har givet den unge og familien.
- Tale om, hvordan forældrene mener, at I bedst kan hjælpe deres barn. Kom også med forslag til hvordan forældrene kan støtte deres barn derhjemme. Find eventuelt inspiration her.
- Orienter om, hvor de kan få yderligere vejledning fx hos den SSP-stabsansvarlige, Københavns Politis Forebyggelsesafdeling, Borgercenter Børn og Unge i Socialforvaltningen eller Red Barnets rådgivning, SletDet, hvor der er mulighed for en fortrolig samtale.
- Aftale hvor ofte I skal holde hinanden opdateret med informationer om hændelsen, og hvilke informationer disse opdateringer skal indeholde.

- Hvis situationen skal politianmeldes, bør du bede forældrene forholde sig til, hvilken støtte de ønsker fra jer og andre aktører i kommunen eller Københavns Politi. Fortæl forældrene, hvilken form for støtte I og andre kan tilbyde.

Forældre kan blive følelsesmæssigt påvirket af det, der er foregået, og reagere med panik eller vrede. Det kan også være svært for forældrene at forstå, hvorfor deres barn er blevet involveret i den givne situation, uanset om det er som offer eller udøver. Hvis den unge har været udsat for en krænkelse kan det være vigtigt at understrege, at det aldrig er deres barns skyld – uanset situationen. I nogle tilfælde kan det også være vigtigt at tydeliggøre at en krænkelse ikke nødvendigvis sker med onde hensigter. I stedet kan I, i dialogen med forældrene, fokusere på den unges trivsel.

Er den unge tilbageholdende med at fortælle forældrene om krænkelsen?

Vær opmærksom, hvis den unge er tilbageholdende med at fortælle forældrene om krænkelse. Flere unge kan føle sig ydmyget, skamfulde eller skyldige i den krænkelse, som de har været udsat for. Det kan i nogle tilfælde betyde, at de er tilbageholdende med at fortælle om krænkelsen til andre. Læs mere om andre tegn på, at en ung har været udsat for en digital krænkelse her.

Guide til håndtering af digitale krænkelser

Dokumentér krænkelsen

Når du har afdækket den digitale krænkelse og, i samarbejde med din ledelse, besluttet, hvordan situationen skal håndteres, skal situationen dokumenteres. Det er vigtigt, at du sørger for, at relevant materiale bliver gemt. Du kan med fordel føre en logbog i forbindelse med håndteringen af hændelsen.

1. Gem:

Hjælp den unge og forældrene med at afklare, hvad der er af mulige beviser. Hvis muligt, bør du lade forældre eller den unge om at gemme oplysningerne på deres telefon, computer mv. Vejled forældrene om at tage skærbilleder af opslag, videooptagelser, brugernavne, samtaler og links til det delte indhold. Vejled også om at gemme disse i tilfælde af, at det skal anmeldes til politiet. Vejledning til at tage skærbilleder på forskellige typer mobiler og computere kan findes hos Digitalt Ansvar [her](#). Nogle unge kan være bekymrede for, at Snapchat giver afsenderen besked om, at der er taget et skærbillede. Hjælp den unge ved at fortælle, at man kan tage et billede af en skærm med en anden mobil, fx forældrenes. Dette gælder også som gyldig dokumentation.

Det er også vigtigt at få noteret navne på de unge, som er involveret – både ung(e), som har krænket, eventuelle andre ofre og andre, som har været involveret i situationen. Du bør så vidt muligt ikke selv gemme materialet på din telefon eller computer.

2. Logbog:

Hvis der er mange involverede i situationen, eller der har været mange enkeltstående hændelser, kan det være svært at bevare overblikket. I sådanne situationer kan det være en fordel at notere forløbet med vigtige oplysninger, som angiver, hvem der er involveret, hvad der er sket, hvor det er sket og evt. tidsangivelser. Vær opmærksom på gældende retningslinjer for journalisering på dit arbejdssted, hvis der er tale om personfølsomme oplysninger.

Hvorfor er det vigtigt, at den unge gemmer materialet?

Hvis forholdet skal politianmeldes, er det vigtigt, at politiet har så mange beviser som muligt. De skal bruge mest muligt materiale til at dokumentere, at der er tale om en lovovertrædelse. Det kan være screenshots af hjemmesider og korrespondancer, hvor delingen er foregået. Det kan også være spor, som den, der har krænket, har efterladt i forbindelse med krænkelsen. Dette skal altid ske, inden eventuelle digitale beviser slettes.

Nogle unge vil have lyst til at slette potentielle beviser

Det kan opleves som meget grænseoverskridende for den unge at skulle vise materialet til en voksen. Sørg derfor for at møde den unge med rummelighed og omsorg. Derfor har nogle unge også lyst til at slette krænkende billeder og korrespondancer for at glemme hændelsen. Men den unge, som er blevet krænket, skal gemme beviser i form af screenshots, SMS'er, chatsamtaler og lignende, da de kan bruges, hvis krænkelsen skal anmeldes på et socialt medie eller til politiet. Alternativt kan forældrene opbevare materialet.

Guide til håndtering af digitale krænkelser

Stop krænkelsen

Når du har dokumenteret hændelsen og sikret, at eventuelt materiale er gemt, bør du vejlede og støtte den unge, som er blevet krænket og dennes forældre i forhold til at få stoppet krænkelsen og slettet materiale, der eventuelt er delt på hjemmesider eller sociale medier.

1. Hvad gør jeg, hvis jeg ved, hvem der har krænket en anden ung?

Hvis du kender de(n) unge, som har udsat en anden ung for en krænkelse, bør du vurdere, om det er en sag, der kan håndteres pædagogisk i skolen, i fritidscentret eller i fællesskab.

Her bør du tage fat i den unge og dennes forældre og bidrage til at eventuelt delt materiale anmodes/kontrolleres slettet, og at den krænkende adfærd ophører. Materialet skal også slettes fra mobilens papirkurv. Du kan eventuelt indkalde den unge og forældrene til en bekymrings samtale.

Bliver en ung udsat for *sextortion*, kan du hjælpe den unge med at blokere afpresseren på sociale medier.

Er der tale om en sag med afpresning, er det vigtigt at støtte den unge i, at han/hun ikke skal give efter for afpresningen.

2. Hvad gør jeg, hvis jeg ikke ved, hvem der har udført krænkelserne?

Tal med den unge, som er blevet krænket, eller den, der har anmeldt krænkelserne, om, hvem der kan have udført de krænkende handlinger. De(n) unge, der har fortalt om krænkelserne, vil muligvis ikke videregive oplysningerne af frygt for negative konsekvenser fra jævnaldrende. Her er det dog vigtigt at forsikre dem om, at de vil blive støttet gennem hele processen. Forsøg at få slettet det materiale der eventuelt er delt på digitale platforme eller sociale medier via [Redbarnet.dk/sletdet](https://redbarnet.dk/sletdet) eller på tlf. 29 27 01 01. SletDet-Rådgivningen skal bruge brugernavn(e) for at kunne handle.

Overordnet gælder det om at få skabt en kultur på dit arbejdssted, hvor det blandt unge og voksne fremhæves og omtales som en positiv handling at anmelde digitale krænkelser. Hvis du har brug for råd og vejledning i forhold til dette, kan du tale med din SSP-stabsansvarlige eller drøfte det på et kommende SSP-lokaludvalgsmøde.

Guide til håndtering af digitale krænkelser

Stop krænkelsen

3. Sådan bidrager du til, at materialet hurtigst bliver slettet

Den hurtigste og mest effektive måde at få fjernet digitalt indhold på er ved, at den person, der har lagt indholdet op på nettet, sletter indholdet igen. Hvis det er en ung, som du kender, der er ansvarlig for krænkelse, bør du:

- Forklare den unge og dennes forældre, hvorfor indholdet er krænkende, og anmode om, at materialet bliver fjernet.
- Hvis forældrene er samarbejdsvillige, kan du bede om et bevis for, at indholdet er slettet fra personens telefon/computer mv. og/eller platforme (Fx kan det være billeder på mobilen og gemt materiale på cloudbaserede tjenester).
- Bed forældrene om en liste over de personer, indholdet er blevet delt med.
- Forældre og den unge kan også selv anmelde profil/bruger eller uønsket indhold direkte til det givne sociale medie. SletDet Rådgivningen hjælper også med at få materiale slettet. På deres hjemmeside finder du også en vejledning til anmeldelse af brugere eller indhold på sociale medier, [Hjælp til sociale medier](#).

4. Kan situationen håndteres pædagogisk eller i SSP-regi?

Er sagen af en karakter, der kan håndteres pædagogisk eller internt i SSP-samarbejdet som en SSP-bekymringssag, kan sagen sendes via den digitale blanket, hvorefter sagen vil blive drøftet i den områdeforankrede koordinationsgruppe. På koordinationsgruppemødet vil en tværfaglig gruppe af fagpersoner kvalificere sagen og tale om beskyttelses- og risikofaktorer til stede hos den unge, og hvorvidt det i et helhedsorienteret perspektiv er nødvendigt at igangsætte en kriminalpræventiv indsats. Det kan fx være, at man beslutter at holde en bekymringssamtale, eller at man er mere bekymret og derfor sender sagen til Borgercenter Børn og Unge (BBU) i den pågældende bydel med henblik på, at de kan vurdere den unges trivsel og udvikling.

Guide til håndtering af digitale krænkelser

Anmeld krænkelsen

Når du har afdækket hændelsen og sikret eventuelt materiale, bør du, som led i den måde du og dit arbejdssted har valgt at håndtere krænkelsen, følge nedenstående vejledning for politianmeldelse, underretning til Borgercenter Børn og Unge i Socialforvaltningen og SSP-enkeltsg til SSP København.

1. Anmeldelse til politiet

Hvis den unge, som er blevet krænket, er under 18 år, er det i udgangspunktet op til forældrene, om forholdet skal anmeldes til politiet. Som fagperson kan du støtte og anbefale en anmeldelse, men i udgangspunktet er det forældrene og/eller den unge, som skal anmelde.

Hvordan vejleder jeg bedst forældrene og/eller den unge til en politianmeldelse?

Tal med forældrene og den unge om, hvorvidt situationen skal politianmeldes, og hvordan du eventuelt kan bistå og støtte processen omkring en eventuel anmeldelse. Du kan blandt andet lægge vægt på at:

- En politianmeldelse kan være med til at give den unge en bekræftelse af, at der er tale om en lovovertrædelse, og at den unge ikke selv bør føle skyld eller skam over hændelsen.
- Politiet kan have større beføjelser til at anmode internetplatforme og sociale medier om sletning af krænkende materiale. De er specialiseret i at sikre beviser og slette ulovligt indhold og kan derfor ofte hjælpe med at få fjernet det krænkende materiale.
- Det kan være en god idé, at vejlede forældrene og den unge om at behandlingen af en politianmeldelse kan være et langstrakt forløb, og at en politianmeldelse ikke nødvendigvis resulterer i en videre efterforskning.

- En politianmeldelse ikke isoleret set kan hindre, at den digitale krænkelse fortsætter.
- I nogle tilfælde er flere personer udsat for digitale krænkelser fra den samme udøver. En politianmeldelse kan hjælpe med at få stoppet digitale krænkelser for flere. En politianmeldelse kan samtidig være med til at synliggøre omfanget af sager om digitale krænkelser i samfundet.

Hvordan anmelder man til politiet?

En anmeldelse kan ske ved at:

- Anmelde på nettet: www.politi.dk/anmeld. Her findes forskellige genveje alt afhængig af sagens karakter.
- Møde op på en politistation.
- Telefonisk henvendelse til politiet på 114.

Læs mere om en anmeldelse af forskellige digitale krænkelser [her](#), fx digitale seksualforbrydelser. Eksempelvis kan du læse mere om, hvilke oplysninger politiet skal bruge, hvilke informationer du kan indlevere, hvordan materiale bliver fjernet og andet.

Guide til håndtering af digitale krænkelser

Anmeld krænkelsen

Kan jeg eller mit arbejdssted anmelde forholdet til politiet?

Ja, det kan eksempelvis være i tilfælde, hvor forældrene undlader at politianmelde trods den unges ønske herom og/eller, hvis der er tale om voldsomme og vedvarende krænkelser, som du eller dit arbejdssted vurderer burde anmeldes. Det skal i den forbindelse også vurderes, om I bør sende en underretning på baggrund af en specifik vurdering af den unges trivsel og udvikling. Læs mere om en underretning til sociale myndigheder [her](#).

2. Underretning til Socialforvaltningen

Hvis krænkelsen giver anledning til bekymring for den unges trivsel eller udvikling, skal der ske underretning til de sociale myndigheder.

Hvordan underretter jeg som fagprofessionel til Socialforvaltningen?

Hvis du som fagperson har en fornemmelse af, at den unge, som har været udsat for en digital krænkelse og/eller selv har krænket andre digitalt, mistrives eller har brug for støtte, skal du underrette til Socialforvaltningen. Herefter er det op til Borgercenter Børn og Unge (BBU), Socialforvaltningen at vurdere, om der er en bekymring for den unges trivsel og udvikling eller ej.

Hvis din bekymring giver anledning til at underrette BBU, skal du udfylde den digitale underretningsblanket for fagpersoner, som du finder [her](#).

Du kan læse mere om, hvad der sker, efter du/I har sendt en underretning på siden ovenfor.

Hvis du er i tvivl, kan du altid kontakte din SSP-stabsansvarlig eller en SSP-repræsentant for Borgercenter Børn og Unge, som kan vejlede dig i forhold til en underretning. Du kan også kontakte Borgercenter Børn og Unge direkte i din bydel. Du finder kontaktoplysninger [her](#).

Hvordan underretter man som forælder til Socialforvaltningen?

Hvis en forælder bliver bekendt med, at et barn eller en ung har været udsat for en digital krænkelse og/eller selv har krænket andre digitalt, skal forælderen underrette til Socialforvaltningen, så barnet/den unge kan få den rette hjælp.

Du kan som fagperson vejlede forældre i, at de bør underrette kommunen ved bekymring for et barn eller en ungs udvikling eller trivsel. Forældre skal, som alle andre borgere, udfylde den digitale underretningsformular for borgere, som findes [her](#). De kan også ringe direkte til det lokale BBU. Deres kontaktoplysninger kan findes [her](#).

Som forælder kan man desuden ringe og få gratis rådgivning hos Forældretelefonen hos Børns Vilkår (35 55 55 57), hvis man er i tvivl om et barns trivsel, og om hvordan man bør reagere på sin bekymring.

Guide til håndtering af digitale krænkelser

Anmeld krænkelsen

3. Del din kriminalitetsbekymring med SSP København

Hvordan laver jeg en SSP-enkeltsag?

På SSP Københavns hjemmeside finder du "blanketten for den tidlige SSP-bekymring". Den kan du anvende til at indgive en tidlig kriminalitetsbekymring vedrørende en ung i alderen 10 til 17 år, som fx har udsat en anden ung for en digital krænkelse. Blanketten henvender sig til fagpersoner, som i kraft af deres pædagogiske og socialfaglige praksis har mulighed for at lægge mærke til bekymrende adfærd hos en ung bosat i København.

Læs mere om 'Blanket for den tidlige SSP-bekymring' på SSP Københavns hjemmeside.

Du finder blanketten for tidlige SSP-bekymringer her.

Guide til håndtering af digitale krænkelser

Behandl krænkelsen

Når du har sikret, at krænkelsen er vurderet, dokumenteret, stoppet og eventuelt anmeldt, handler det om at behandle krænkelsen. Det handler både om at hjælpe de involverede, at du får den rigtige sparring og behandler krænkelsen generelt.

1. Faglig sparring:

Du kan altid tage fat i din SSP-stabsansvarlige eller kontakte SSP Sekretariatet, hvis du er i tvivl om næste skridt. Dette med henblik på at sikre et helhedsorienteret perspektiv på situation eller med ønsket om koordinering med andre samarbejdspartnere i SSP-netværket i din bydel. Find kontaktoplysninger til SSP Sekretariatet [her](#).

2. Hjælp de involverede:

I udgangspunktet bør du altid vurdere, om den unge, som har været udsat for en digital krænkelse og dennes forældre – også den unge, som har krænket – har brug for hjælp udover, hvad I kan tilbyde på skolen eller i fritidscentret.

3. Håndtering af omgivelserne:

- I samarbejde med den unge, som har været udsat for en krænkelse og dennes forældre, bør du og dit arbejdssted have en opmærksomhed på og vurdere, hvorvidt den unges omgangskreds i klassen, fritidscentret, forældre til andre unge mv. skal orienteres om situationen.
- Dette vil være en vurdering, der er forskellige fra sag til sag. I nogle sager skaber det ro og trivsel for den unge; i andre tilfælde det modsatte. Husk at involvere forældrene til barnet, der har været udsat for en krænkelse i beslutningerne.
- Vurdér hvad der kan gøres for, at hændelsen ikke sker i fremtiden. SSP Sekretariatet kan konsulteres i forhold til afvejning af muligheder.

Hvad gør jeg, hvis de involverede møder hinanden i skolen eller fritidscentret?

Hvis der er flere involverede i situationen/hændelsen, som fx går på samme skole eller fritidscenter, kan det give anledning til særlige tiltag. Fx kan du overveje muligheden for konfliktmægling mellem de forskellige parter i sagen. Hvis det er en anmeldt politisag, og der er behov for konfliktmægling, kan der søges vejledning omkring denne mulighed gennem din SSP-repræsentant i politiet eller din SSP-stabsansvarlig.

Sanktioneringsmulighed?

Tag stilling til, om I har sanktionsmuligheder på området, og hvad disse i givet fald indebærer, og om de skal i spil. Hvis dit arbejdssted har en nul-tolerancepolitik, kan der være tale om (midlertidig) bortvisning af de unge, som har taget del i en krænkelse. Denne beslutning foretages altid af en leder.

Guide til håndtering af digitale krænkelser

Behandl krænkelser

Fokus på den unge i den efterfølgende tid:

Vær opmærksom på de(n) unge, som er berørte af situation. Fx kan hændelsen resultere i ændret adfærd, følelsesmæssig belastning, angst eller frygt for at gå i skole, tab af tillid til andre og social isolation, hvor psykologhjælp eller anden eksperthjælp er nødvendig, så den unge kan få nogle redskaber til at lære at leve med og acceptere hændelsen.

I dialogen med den unge er det vigtigt, at du:

- Skaber et trygt og støttende miljø.
- Snakker om det, der er sket og tager den unges følelser og oplevelser alvorligt, så de føler sig hørt og respekteret.
- Fortæl at den unge har gjort det rigtige ved at fortælle det til en voksen.
- Bebrejd ikke hans/hendes handlinger fx ved billeddeling.
- Anerkend, at det, der ligger på nettet, aldrig kan slettes helt, men gør opmærksom på, at der er hjælp at hente.
- Forsøg at nedtone en eventuel katastrofestemning og forsøg at bevare roen hos den unge.
- Hjælp så vidt muligt den unge til at kunne forlige sig med situationen.
- Undersøg, om den unge har en ven/veninde, som kan støtte i processen.

- Laver en plan for, hvad den unge skal gøre, hvis materialet dukker op igen, eller den unge igen bliver kontaktet af udøveren.
- Henvi eventuelt til rådgivning og krisehåndtering hos Red Barnets SletDet Rådgivning (29 27 01 01), hvor der sidder professionelle, der kan støtte den unge i den svære situation. Her er det muligt at have en fortrolig samtale, når man henvender sig.

4. Håndtering af pressen:

Nogle situationer kan have pressens interesse. Hav en opmærksomhed på, hvordan I eventuelt håndterer dette. Typisk vil det være ledelsen på dit arbejdssted eller centralt i Børne- og Ungdomsforvaltningen, at pressehenvendelser håndteres.

Hvis I skal håndtere pressen internt, bør I:

- Afklare hvad skal der siges, og hvem der udtaler sig. Sørg for at alle parter kender deres muligheder og beføjelser i forhold til pressen.
- Tag stilling til, hvordan I forholder jer, hvis pressen vil have kommentarer.
- Hvad skal medarbejdere, unge, ledere gøre, hvis medierne henvender sig?
- Have fokus på at beskytte de unge, som er involveret.

OPSUMMERING AF GUIDE

VURDER KRÆNKELSEN

- Afdæk hvad der er sket (Spørg dig selv, hvem, hvad, hvor, hvornår og hvordan den digitale krænkelse har fundet sted)
- Vurder, hvilke kolleger, ledere og samarbejdspartnere der bør involveres i håndteringen
- Inddrag relevante aktører og sørg for at forældre er orienteret om krænkelsen

STOP KRÆNKELSEN

Overvej:

- Hvordan du hurtigst bidrager til krænkelsen bliver stoppet
- Hvordan evt. materialet hurtigst bliver slettet
- Hvordan om krænkelsen kan håndteres pædagogisk
- Hvordan krænkelsen kan stoppes, hvis du kender den unge
- Hvordan krænkelsen kan stoppes, hvis du ikke kender den unge

BEHANDL KRÆNKELSEN

- Hav fokus på de involverede unge efter håndteringen af en krænkelse, herunder hvordan I undersøger omgivelserne
- Undersøg om de involverede unge møder hinanden i skole eller fritidscenter
- Søg evt. sparring i dit SSP-netværk
- Tag stilling til om I har sanktioneringsmuligheder på området
- Tag stilling til, hvem der håndterer evt. presseopgaver

DOKUMENTER KRÆNKELSEN

ANMELD KRÆNKELSEN

Hvis du vil vide mere

Fakta om digitale krænkelser

Unge som er særligt udsatte for at blive involveret i digitale krænkelser

En undersøgelse fra 2023 udarbejdet af Red Barnet viser, at visse grupper er mere sårbare over for digitale krænkelser end andre. Særligt psykisk sårbare unge oplever oftere at blive udsat for bestemte former for seksualiserede digitale krænkelser sammenlignet med andre jævnaldrende. Det skyldes blandt andet, at faktorer som gruppepres, og lav social støtte spiller en rolle.

Omvendt er unge med større risikovillighed også hyppigere repræsenteret i hændelser med digitale krænkelser. Det kan skyldes en følelse af at have bedre evne til at håndtere de problemer, der vil kunne opstå på nettet.

Unge, som har en psykisk funktionsnedsættelse eller på anden vis er udsatte og i en sårbar situation, er ligeledes særligt udsatte for digitale krænkelser. Blandt andet fordi det kan være sværere for dem at sige fra overfor handlinger, som fx er seksuelle – både på og udenfor nettet.

Frygten for ikke at blive taget seriøst

Flere unge vælger ikke at fortælle deres forældre eller fagpersoner, når de har været udsat for digitale krænkelser. Grundene kan fx være:

- Frygt for at det vil forværre situationen eller skaber yderligere konflikt.
- Andre unge er usikre på, hvordan de skal håndtere situationen.
- Nogle ved ikke, hvor de kan få hjælp og er bange for ikke at blive taget seriøst.

Hvis den unge oplever ikke at blive taget seriøst, kan det føles som et overgreb uden udløbsdato, som gentager sig igen og igen.

Tegn på at en ung har været udsat for en digital krænkelse

Uanset om krænkelser har fundet sted på din skole, i fritidscentret eller et andet sted, vil det sandsynligvis påvirke de involverede unges trivsel. Det er svært at lave en tjekliste med reaktioner eller signaler, som fortæller, at en ung har brug for hjælp eller støtte. Oplevelsen af en digital krænkelse er forskellig fra person til person og kan afhænge af mange forskellige faktorer. Overordnet kan en digital krænkelse dog få en person til at føle sig:

- **Bekymret eller urolig**
- **Truet eller bange**
- **Udnyttet**
- **Ydmyget eller fornædret**
- **Skamfuld eller bedømt**
- **Ked af det**
- **Seksualiseret**
- **Diskrimineret på grund af køn eller seksuel orientering**
- **Skyldig**

Gode råd til forældre

Det er væsentligt at have børns digitale tilstedeværelse for øje og huske, at der ikke er et fysisk og digitalt liv, men blot ét liv. Mange børn og unge får fortsat ikke tilstrækkelig med hjælp, når de udsættes for digitale krænkelser, fordi vigtige personer i barnet eller den unges liv ikke spørger eller engagerer sig i deres barns digitale verden.

De vigtigste råd til forældre, når de skal tale med deres barn er:

- Vær nysgerrig og spørg ind – men lyt til barnets grænser
- Inviter til gode snakke om det digitale – faciliter et trygt rum
- Lav digitale aftaler sammen med barnet
- Sæt dig ind i de apps, spil og sociale medier, som barnet bruger
- Kig med dit barn på privatindstillingerne i de apps, som barnet bruger
- Vær selv en god rollemodel som forælder
- Vær opmærksom på om du oplever en ændring i dit barns skærmafærd.

Sådan involverer du forældre i forebyggelsen og håndteringen af digitale krænkelser:

- Orienter forældrene om 'Genvej - til dit barns digitale liv', som er et tilbud, der kan hjælpe forældre med at engagere sig i deres barns digitale liv. Som fagperson kan du også finde relevant materiale og viden på denne side.
- Opfordre forældregruppen til at lave klasseregler eller som minimum en forventningsafstemning mellem skole, forælder og barn - både i indskoling, mellemtrinnet og udskoling. Du kan fx finde inspiration til dialogen på Genvej og Red Barnet.
- Brug forældremøderne til at tale om digital adfærd, lovgivning, tendenser, som er relevante for klassetrinnet. Du kan fx benytte eksterne oplægsholdere til denne dialog.

Råd og vejledning

Nedenfor finder du flere organisationer, som på forskellig vis kan vejlede dig, den unge, eller forældre i håndteringen af digitale krænkelser. Du kan også altid kontakte din SSP-stabsansvarlig eller andre aktører i SSP-netværket. Find kontaktoplysninger til din SSP-stabsansvarlig [her](#).

Red Barnet, SletDet Rådgivningen: SletDet Rådgivningen er en fortrolig rådgivningstjeneste hos Red Barnet, der kan hjælpe børn og unge under 18 år, forældre, pårørende og fagpersoner. Du kan eventuelt kontakte eller henvise til Red Barnets hotline (29 27 01 01), hvor der sidder professionelle. Her er det muligt at have en fortrolig samtale, når man henvender sig. Det er også muligt at chatte med en professionel eller chatbot, hvis det er at foretrække. Find yderligere oplysninger [her](#).

Offerrådgivningen: Som offer, vidne eller pårørende til offer for kriminalitet eller ulykker kan Offerrådgivningen yde støtte. Offerrådgivningen har en lokal afdeling i hver politikreds og kan yde støtte telefonisk eller ved fysisk møde. Find oplysninger til den lokale offerrådgivning i København [her](#). Hvis du vil læse mere om Offerrådgivningen generelt, kan du læse mere [her](#).

Stopchikane: StopChikane er et rådgivningstilbud til alle personer over 18 år, der er udsat for digital vold og digitale krænkelser. Det er både muligt at ringe og skrive til StopChikane. Du finder kontaktoplysningerne [her](#).

Hvis du vil læse mere

Hvis du vil læse mere:

- Det Kriminalpræventive Råd, marts 2023: *Forebyggelse, opsporing og håndtering af sager om digitale krænkelser i grundskolen*. Undersøgelsen kan findes [her](#).
- Red Barnet, Digitale sexkrænkelser – at forstå, forebygge og håndtere. Skolens guide til at håndtere seksualiserede digitale krænkelser. Undersøgelsen findes [her](#).
- Red Barnet 2021, Børn & Unges oplevelser med digitale krænkelser. Undersøgelsen findes [her](#).

Relevante hjemmesider:

- Digitalt Ansvars ordbog: [Ordbog - Typer af digitale krænkelser og digital vold - Digitalt Ansvar](#)
- Børns Vilkår - [Fagkatalog - Børns Vilkår \(bornsvilkar.dk\)](#)
- Det Kriminalpræventive Råd - <https://dkr.dk/>
- Den Sikre Side [Trygfonden - Den Sikre Side - Børns adfærd på nettet](#)
- Center for Digital Pædagogik
- [Medierådet for børn og unge](#)
- Genvej - til dit barns digitale liv [Genvej - til dit barns digitale liv | Genvej](#)
- [Børn & unges oplevelser med digitale krænkelser \(redbarnet.dk\)](#)
- [Forstå børn & unges digitale hverdag - Center for Digital Pædagogik \(cfdp.dk\)](#)
- [Digital dannelse | Medierådet \(medieraadet.dk\)](#)

SSP København

**SSP Sekretariatet
Stormgade 20, 2. tv**

1555 København V

**Telefon 3366 1580
www.ssp.kk.dk**